President Toomas Hendrik Ilvese sõnul tuleks tegeleda aastakümnete pärast tekkivate demograafiliste probleemidega juba täna, kuid poliitikutel ei tundu olema valmisolekut tegeleda kauge tuleviku probleemidega.

"Kui me vaatame rahakulutust tervishoiu alal, sotsiaalsüsteemi ja demograafilist olukorda, tekivad mõned valusad küsimused. Inimesed lähevad pensionile ja elavad üha kauem, samas jääb üha vähemaks neid inimesi, kes selle eest maksma hakkavad. Meil tuleb lähemas tulevikus nende probleemide arutamiseks läbi viia ebameeldiv, aga väga vajalik debatt," ütles Ilves intervjuus BNS-ile.

Ilves tõdes, et kui vaadata näiteks prognoosi, kui palju on 40 aasta pärast, aastal 2052, Eestis töötavaid ja mittetöötavaid inimesi, tuleb sotsiaalsüsteemiga midagi ette võtta, samas ei taha ükski poliitiline jõud seda teemat süvitsi puudutada. Ilvese sõnul tuleb nende väljakutsetega varem või hiljem tegeleda ning jaanalinnu kombel pea liiva alla peitmisest ei ole kasu.

Ilvese hinnangul vajab muudatusi ka tervishoiusüsteem ning see on valdkond, kus riigipea hinnangul on ees ootamas suured muudatused.

"Me ei ole siiamaani läänemalimas pühendanud tähelepanu sellele, mis on inimese enda vastutus. Kui inimesed söövad halvasti, on ülekaalulised ja sellest tulevad tervishoiuprobleemid, tekib küsimus, kas inimene peaks sellisel juhul ise oma ravi eest maksma. Mina arvan, et inimene ei pea ise selle eest maksma, aga me saame kõik teha palju selle nimel, et me ei satuks sellisesse olukorda," märkis Ilves.

Ilves meenutas pool aastat tagasi loetud artiklit, mis püstitas küsimuse, kas ülekaalulised inimesed peaksid maksma rohkem lennupiletite eest. Ta tõdes, et see artikkel põhjustas rohkelt solvunud reaktsioone, kuid samas tuleb varem või hiljem jõuda arusaamale, mis on isiklik vastutus oma tervise eest.

"Ma saan kindlasti loobitud mädamunadega, kui ma ütlen, et meie tervishoiu- ja pensionisüsteem ei ole kestlik. Eestis on see süsteem kestlikum, kui paljudes teistes riikides Euroopas, aga see mudel ei ole praegu kestlik. Me peame endale aru andma, et tänased

süsteemid tulevikus enam ei tööta. Eestil on olukord parem, aga ma ennustan suuri probleeme Euroopas nende riikide seas, kes ei suuda oma demograafia ja maksusüsteemiga täita oma lubadusi tervishoiusüsteemi ja pensioni osas," lausus ta.

Ilvese sõnul tuleb küsida, mis on Kreeka praegu selles olukorras, kus ta on ja miks on riigi laenukoormus 195 protsenti SKT-st. "Sest nende süsteem ei olnud jätkusuutlik. Meil oli ka üks poliitiline jõud, kes lubas valimiste eel tõsta palkasid. Kuid see ei tööta, me peame endale aru andma, et sellised süsteemid ei tööta," märkis ta.

Ilves tõdes, et 1950.- 1960. aastate demograafilisele olukorrale üles ehitatud sotsiaalsüsteemide ümbervaatamine eeldab poliitikutelt julgust, kuid ta ei näe, et see teema võiks Eestis järgmistel valimistel üheks põhiküsimuseks tõusta.

"Seda kindlasti mitte, ma ei usu, et sellest järgmiste valimiste eel palju räägitaks. Valimiste teema, olgu see Eestis, Soomes või USA-s, ei ole peaaegu kunagi seotud kauge tuleviku murede, vaid aktuaalsete küsimustega. See on demokraatia ja kauge tulevikud küsimus ei ole teema, millega poliitikud valijatelt hääli saaks. Pärast valimisi võiksid poliitikud, mitte ainult Eestis, aga ka Euroopas, rääkida neist asjadest. Kuid ma ei usu, et ka kusagil Euroopas võis Ameerika Ühendriikides ka oleks suur valmisolek rääkida tõsistest pikaajalistest väljakutsetest, sest need on rasked teemad," tõdes ta.